

VODA

STJEPAN BALENT

SADRŽAJ

SAN O VODI	2
između vjetra i vode	3
južni prolaz	4
sidrište	5
balkon - zvuk, sublinkovi	6
kameni mir	7
pustolovci	8
brojati nebo	9
lukobran	10
san o vodi	11
u jučerašnjem izdanju svijet je već ostario	12
sonata za festival i karnevalske cimbale, vrlo patetična	13
 MODELIRANJE TIŠINE	 14
točno u podne	15
tišina u tišini, svuda voda	16
laterna magica	17
telephone call from east'n'bull	18
svjetionik	19

jezik je virus	20
nevjerojatan poker iz ruke	21
(never say) nevera	22
modeliranje tišine	23
snovi su poput vode	24
kameni anđeli	26
jezik je virus	27
tisuću lica	28
svi smo netko drugi	29
počinjemo ponavljati početak (n-ti od krajeva)	30
nama nova godina ništa nije donijela	31
telephone call from another green world	32
 VIŠE NEGO KIŠA	 33
kapi	34
 O autoru	 37
Impresum	38

... Voda je tipično biće koje je bezazleno i umiljato dok je maleno, a koje postaje strašno kad zauzme mnogo prostora (...) i blizina nas velike vode drži u tjeskobi sve dok joj se u svome srcu ne predamo, dok ne prepustimo sebe njenoj milosti. Tada uviđamo da nam ona ne želi i ne može nauditi. Zaista, što je strašno u tom beskraju vode? Da ga se ponovo učini prijateljskim, dovoljno je biti riba. Nije li to divno? Jer kakva je to strahota za koju, da je poništiš, dostaje ti biti ribom.

Stanko Andrić

SAN O VODI

ljudi sjede na obali.

*dodiruju vodu dlanovima
i govore kako propada.*

ustaju i odlaze.

*drugdje kažu: 'ali, ti nisi... '
vrate se i viču: 'više nije isto!'*

mrzeći vodu jer je zauvijek.

zjeničarenje

IZMEĐU VJETRA I VODE

kada se noć skupi u jednu točku
iscurimo kroz tu rupicu na kraju
neba i vratimo dan drugoj strani

igramo *Sve zaboravljeno*, igru
u kojoj nije važno nabrajati
nego neprestano mijenjati pravila
izmišljati stvari, tražiti izgubljene riječi -
strasne izraze zasićene značenjem -
na pola koraka između svjetla i sna

a to je previše za jedan prostor. zato
poletimo, zaplovimo, savladamo svijet
naučimo vodu, zrak i sjene

osjetimo da nema rubova
...ničeg ...
samo posvuda

JUŽNI PROLAZ

noć pušimo dugo:
pri filteru pukne zora,
od grohota poispadaju
stakla prsnu ogledala
ter bi svaršeno

ili pijemo jutro, zveckamo kristale
leda vrteći ih u glatkim čašama.
pramcu nekog visokog broda
darujemo hrskavi lom *za velike*
vode ispod kobilice

a ako neka od onih djevojaka
koje uporno padaju u vodu
ne ispliva -
samo polako isplovimo izvan kadra:
krhotine: rekli su nam, donose sreću

SIDRIŠTE

na ovom mjestu postoje razlozi.

na primjer:

oko sunca u cvatu nebo

je plavo nebo

otporan na plural

pogled poput oblutka

odskake po površini

ovdje

noć zadihana izlazi iz spore vode

prelama se i ostaje ležati

do jutra

iz njenih obrva krunimo sol. bacamo

je natrag u vodu iz koje raste duga

ispod brzo sadimo karanfile, šarene

zaštitnike od munja

ovdje su sve svakodnevne stvari

što nas čine spektakularnima:

materinska riječ, mračna noć, lavež, ćukovi

ili podne, zidna ura u vječnom kašnjenju,

pozdravi što mašu iz sjene neposredno nakon

BALKON - ZVUK, SUBLINKOVI

uvijek zovu djecu.

ali

ona ovdje

ne igraju *Velike brojeve* ili

O, das Liebe Augustin

i

svakih deset minuta netko zakuca

čavao, otpili dasku, porine brod,

zatvori kutiju, zove djecu

a

u susjedstvu, osim što neprestano

zovu djecu, grade više dimnjake,

dok žice napete između krovova

djeluju kao da su ih divovski pauci

izrigali u napadima bjesnila

ovdje se ponekad umire,

ali nitko koga znamo

KAMENI MIR

nijemi, kao dostojanstvene ribe
u ponoć gutamo cijelo jučer,
sutra probavljamo čitavo danas,
ukratko – čekamo: šaljimo
pogled u sunce... tu *veliku, ćelavu*
glavu ljubomorno gledamo kako se kreće

zamišljamo linije među nebeskim
tijelima i slažemo novi horoskop s
likovima nama poznatih stvari krijući
ih time od zaborava

ni visoka nas plima ne može
makar se ulijevala preko palube
jer sasvim je svejedno:
jer vjetar je ušutio, bijegom
potonuo u duboko i daljinu

u kameni mir

PUSTOLOVCI

vučeni pogledom
zavlačimo se svuda u
unutra,
u otok
stijenu
crkvu
groblje

razlivenih zjenica od čuđenja
hodamo gurkanjući se
o kamenim anđelima:

od desnog, sa škorpionskim izgledom
na kojem se naziru skamenjeni prsti
peku oči

BROJATI NEBO

*osušene narančine kore
karavane i slonovi
seljaci u plesu –
oni su veliki
one nose bijele marama:*

sve već postoji.
o zjenice je
okačeno po nebu

a sunce se meškolji
među vodenom kugom
gdje su i naša lica
naša su lica... u vodi su
naša lica bez očiju

preko njih ponekad zasvijetle
glatki trbusi riba

LUKOBRAN

vodena trava leluja u
baroknoj napetosti i najrađe
bi pobjegla kao fuga

a bura, odjednom
odapeta uvis

zagrli polako
i umnoži na koži
ljubičastu arabesku –
hladne otiske slijepih ruku

iz neke beskrajne udaljenosti
vjetar visoko valja pustu vodu.
podizhe je iznad neba u veliko i
lije izvan i
kao kas iz trećeg čina one opere
i bubri, buja, pljus!

mahnita po njoj čitav dan
razbija je po obali tjera je
u kap i pjenu, a s večeri
suncu ostavi
ogledalo koje nalik
na medne kapi klizne u noć

a noć je sjajna!
kao topla koža crnkinje pa
zaplovimo bijelo kao labudovi
zapjevamo grleni gospel:
Brukva u vodi

SAN O VODI

sunce je na nebu
visoko
iznad krovova
zvoni
vjetar odličan nisko
u daljini jedra
i tragovi riba

preko
na obali
zbijeni sitni likovi:
sve žene i ostali
i razbukтали vatromet
njihovih ruku; one iza
već trepere, a bliže -
glasnije su od pokreta

ali, znamo svoj posao, brzo odmičemo,
raste voda između nas

i više ih ne raspoznajemo. vjetar suprotnog
smjera, ruke pune posla, znamo mi! svoje
more: uvijek se žuri sakriti nas

zato pri vrhu svake vodene priče
ostavljamo sigurno odmorište - krošnju-
jarbol-jedro-toranj-sirenu

*najbolji si kada sanjaš -
šaljemo pozdrave
- onda si čist kao voda*

U JUČERAŠNJEM IZDANJU SVIJET JE VEĆ OSTARIO

ne želim vjerovati. i lijevo
i desno pogled
nekoliko puta:

okrećem listove i
naprijed i natrag i
gore zjenice i dolje
nekoliko puta:
ljudi, vas nema!

naravno, odgovaraju mi
svečano: mi
stabla ove zemlje između dvije epizode
iste rijeke
i zalaska sunca
nosimo tišinu
u dnu trbuha

uzvodnije od a izranjam virusne riječi:

stoje li dugo
već su umrli
ili
ako ih nema
nisu razvrstani vjetrovi dana
i noći

njih prešućujem. mislim, uzalud
se pravite mrtvi, u to ionako nitko
ne vjeruje

SONATA ZA FESTIVAL I KARNEVALSKE CIMBALE, VRLO PATETIČNA

daju se samo crni komadi i zato su najobičniji
ulični svirači, plesači, gutači vatre, mesije

bolji od svega. ozareni pratimo plesačice
nagih bokova sa zmijskim okovratnicima:

zagledane u svaki san
njihove oči
tačno
kao podne znaju brojeve opsjena i sve slike
što nestaju poput gradova u pijesku ili
kamo odlaze sve kiše i boje
jedna po jedna

duboke zjenice predane molitvi svom smušenom
bogu: *ej, Ti! ako te ima – pusti polje neka sanja*

MODELIRANJE TIŠINE

svjetlo

što viđaš kada padaš u san

jeka je stvaranja svijeta

zjeničarenje

TOČNO U PODNE

posljednji otkucaji u ponoć prije sutra izguraju me na trg
visok od jeke i u trenu saznam da sam bio *ona*, da sam *sanjala*
samog sebe da sanjam *da ovo...* i

njegasebe koji ne zna zašto i sebenju koja traži pogled kroz
koji se još nije gledala

TIŠINA U TIŠINI, SVUDA VODA

sve je *jesenije*, dok
između tvojih raste riječ koja tek
na kraju zime može susresti svoj
kontekst

kažeš: noć je ovdje neprozirna. u nju
stanu, prijatelji, ljubavnici, obitelj
obični ljudi.

i još:
gradska svjetla prigušuju svjetlost zvijezda

LATERNA MAGICA

pružamo dlanove i gledamo
kako topline pretvaraju
bezglasni snijeg u lelujave kapi

od ruku više -
a pogled razapinjemo visoko
u padajuće nebo
- rasipno svjetlucaju kristali

svi
bijeli
bežumni
i pahuljasti
sjajeći titraju
u trokutu svjetla

TELEPHONE CALL FROM EAST'N'BULL

ležim

sjedim

stojim

ali

kao da plutam

čitam

gledam

slušam

ali

ništa od toga

samo se

strast, *sveta manifestacija*

božanskog smije

vrišti, grebe, pjeva, zavija

u meni. posvuda zapravo

a ti?

SVJETIONIK

... vo van je Sveti Roko. tamo se nalazu zaljubljeni

- mislite, nalazili su se?

- ne, ne. i den denas. mladići dolazu s jednin putun, a divojke s drugin

- *ništa novo pod suncem*

- ča ste rekli?

- ništa, ništa

JEZIK JE VIRUS

prihvati ovo kao najnepotrebniju stvar
što si je kupila na rasprodaji – tek ćeš kod
kuće shvatiti kako si mogla preživjeti bez toga

i ne želim razumjeti:

*‘Opet si poludio, Pjesniče.
A znaš da gorjeti smiješ
Samo u metafori’.*

ovi prozori s pogledom
na lovor, ružmarin ili drugi otok
samo su predugo bili zatvoreni
za odlomke neba i,
čuj:

preko mora sirene tule u pozdrav.

vani ribe s galebovima već
mijenjaju mjesta, sunce crta
spiralu meko rastapajući
jedra na rubu neba

NEVJEROJATAN POKER IZ RUKE

nebo

ti

ja i

ostatak svijeta

(NEVER SAY) NEVERA

oko nas ručak, od podneva do šest
povremeno prekidan tjelesnim ekscesima *za pet*,
jer, iz zvučnika neprestano moli, *preklinje, za još jednu...*
šansu
i sva ta fiesta iza zidova čvrsto nas drži izvan vremena &
prostora

MODELIRANJE TIŠINE

baka te naučila kako
u mraku sve mačke
mogu biti lavovi

premda se smijemo
budalaštinama tvoje bake,
zaključujemo da su nekada
jeftinije dilali mudrost

SNOVI SU POPUT VODE

kao zaboravljena igračka
nemarno slomljena preko kreveta
kao kiša strujiš mi kroz prste, rasipaš se
kao pijesak vremena

diram te i smišljam sve riječi
čije se značenje meko topi u ustima
karamelno razvlači među prstima

svespojeno, svespojeno – šapneš

u bujici niz lice
zazelene se kosti
tvojih očiju i

iznenada,
zaslijepljeni, žmirkamo zbunjeni...

gledaš kroz, kao da me ne prepoznaješ
odjednom
pokušavaš reći sve
odjednom
u zatamnjenju
izmičeš iz kadra

*"opet sam sanjala onaj san
svespojeno –
zemlja nebo voda ti, ja – sve:*

grčevito se držimo, ali iz nekog
neobjašnjivog razloga tonem.
ti ne.
polako tonem u ljubičasto
s nekim čudom oko vrata.
od tvog dodira mi trnu zubi

i pomislim, iz nekog neobjašnjivog
razloga: evo, *žuđena arkadija*

onda se iznad glave spoje vođeni krugovi.

sama usred tame
mogu je osjetiti, taknuti i onda
umirem dugo, dugo
i zaista
ali znam da ne smijem prestati znati –
vani drugi svijet pliva”

odjednom slušam vodu kako
raste kroz cijevi u zidovima
i samo zatvorim oči ne
bih li bolje čuo tamu
kada nas posrče, otopi
na jeziku kao ljubav
oštrih noktiju
zagrebe ispod kože

KAMENI ANĐELI

pogledala si
kao da se opraštaš
kao da opraštaš i izašla s licem
koje je moglo uplašiti svakoga:
u lijevoj s cigaretom
sa šalicom kave u desnoj
kao svetac zaštitnik
stala na balkon

izvan toga se, negdje dalje
u priči kotila neka naprasna strast

no dođi! dođi, no!

jako sam dozivao
a kad su se zvukovi
vratili svojim stvarima
i ja sam zanijemio,
postao sličan nevidljivome

*a možda i nešto povrh
čega nisam ni svjestan*

JEZIK JE VIRUS

ne želim razumjeti:

'raj

je točno kao

gdje si upravo sada

samo puno, puno

bolje'

radije reci,

nije li to jedini raj

kojeg smo u ovom času

smjeli odabrati?

u kojem sasvim potrošeno

(lijući preko rubova kao loš

film u lošem kinu) oboje

imamo vlastito ludilo:

ja tebe,

a ti sebe

TISUĆU LICA

to

što sam ti *dao ime* u nekoj bi
boljoj priči moglo značiti da
ćeš sada zauvijek ostati. ali
više nema strpljenja.

ne dopuštaš aluzije na nesvirani *August*
Förster u kutu - boje kao kad mlijeko
pobijeli kavu - na jutro (sazdana) od
topline kada kroz prvi plavičasti izdisaj
uvijek pričaš o nečem drugom; ma ni na što.

iako stvarna samo u pogledu, brzo i bez
okretanja pregaziš stepenice. ulicu, trg,
čitav grad

ne nalazim razloge da nešto dovoljno promijenim.
sve što podnosi ikakvu promjenu daleko je izvan
domašaja volje; nije mi dano da vjerujem drugačije.

ionako će sve *jednostavno iščeznuti*. kao san
iz kojeg se budi tren prije nego postane morâ
ili slatki život

SVI SMO NETKO DRUGI

ništa nije naše. prešutno ne pripada nikome, a izrečeno: ono je nesačuvljivo, jednako magli razvučenoj i obješenoj niz ulicu...

prije nego *sasvim svejedno* sasvim lako postane posljednje što smo istovremeno pomislili i učinili

prije konačnog nerazumijevanja svega što slijedi ili onoga što je bilo

od rubova unutra postajem Drugačiji i namjerno neprestano mijenjam pravila.

nalik magli od samog početka.

POČINJEMO PONAVLJATI POČETAK

(n-ti od krajeva)

i nisi mi mogla *pasti* oko vrata jer već sam padao niz stepenice
rušio se na tramvajskoj stanici, raspao se prije nego su sve ulice
nestale u plamenu

o tome - zašto su žene i muškarci cičali naokolo skačući po blatu
- ništa, ništa nisam želio znati:

sve je izgledalo kao neka čudna, šarena i vatrometna
parada čije sam održavanje unaprijed ukidao vjerojatnijim
događajem.

*iako je ponuda bila primamljiva, jer tko ne bi samo moguće
zamijenio za postojeće?!*

NAMA NOVA GODINA NIŠTA NIJE DONIJELA

i nema jutra.

(iza prozora počinje praznina
poput zime
raste
da bi u žmarcima briznula tijelom)

u sjećanju nema boja
ni mirisa

samo tragovi
što ih, plešući u snijegu,
ostave sjene

TELEPHONE CALL FROM ANOTHER GREEN WORLD

da.

kada počneš čuvati riječi,
igra postaje nezanimljiva i
ostane malo stvari...

VIŠE NEGO KIŠA

KAPI

*(...) Tvoje oko i moje oko:
brinu se
za vodu (...)*

Paul Celan

...

s jutrom počinje noć.
izvori kiše u zjenicama
bubnjaju dolazak grmljavine

...

glasovi u dozivanju ostaju bez odjeka –
vjetar urla užarenom prašinom preko
ravnice poglele u pobožnom iščekivanju

...

sivim obrubljen dan visi
nad kišnim poljima. čuju
se ptice kako padaju

...

plameni oblak iznad grada
kao kobilica *Titanica*
pravocrtno tone u zalazak

. . .

svjetlo izmiče u titranju.
vreli sumrak preko neba
dovlači kišu u kлокot noći

. . .

dok gledamo već nestaje: park,
pokisli prolaznici i šest žica
od flamenca poludjelog španjolca

. . .

u džep spremiš *zbogom-poljubac*
mahneš kao vjetar i kreneš
u kapima niz prozor

. . .

prepušten mekoći putovanja
s kišom tutnjim pragovima
ne mareći ni za što

. . .

iza stakla, odjednom u bljesku
pognuta stabla sanjaju ružinu
sklonost ka trenutnom nestanku

. . .

kotrljanje cijedi naplavinu
preko ceste, pramen magle
migolji poput ribe u polusnu

. . .

u kiši je uvijek noć. kada
nikne u čistom jutru, svjetlo
raširi krila i poleti

. . .

*(...) ima puno načina da vidiš plavo -
pokazuje svitanje usitnjeno
u kapima s vanjske strane prozora (...)*

Stjepan Balent

Rođen 1969. u Čakovcu. Pjesme i priče su mu prevedene na više jezika, a objavljuje u književnoj periodici, radiju i na internetu. Autor je natječaja za kratku priču *Ekran priče* te jedan od inicijatora manifestacije Noć knjige, koja se održava od 2012. godine. Dobitnik je druge nagrade natječaja Goran za mlade pjesnike 1995. godine. Član je Hrvatskog društva pisaca. Živi u Zagrebu.

Objavio: *Kako stvari stoje?* (s Ivanom Jašić i Tihanom Jendričko), (pjesme, 1995); *Voda* (pjesme, 1998); *Zbiljna drogerija* (pjesme, 2007).

Uredio: *Ekran priče_01* (priče, 2003); *Ekran priče_02* (priče, 2004); *Ekran priče_03* (priče, 2005); *Ekran priče_04* (priče, 2006).

Biblioteka Mali rakun

knjiga 24

Stjepan Balent

VODA

© 2007 Stjepan Balent

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2007, 2015, 2016

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Aleksandra David

Urednici

Krešimir Pintarić
Dario Grgić

Fotografija

© Domagoj Lozina

ISBN 978-953-6924-61-5 (HTML)

ISBN 978-953-345-378-1 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-379-8 (PDF)

ISBN 978-953-345-380-4 (MOBI)

Prvo izdanje

Naklada MD, Zagreb, 1998.

Knjiga je objavljena uz financijsku potporu

Grada Zagreba i Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

